

Memo aan de Raad

Voortgang pilot drempelloos sport en cultuur

Datum
Afdeling

28 januari 2025
Samenleving

**Behandelend
ambtenaar**
Manager

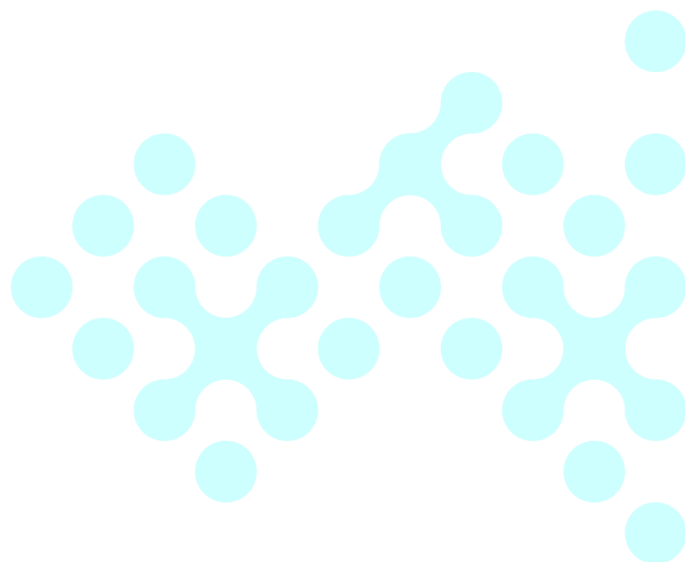
T. van Schie
J. Piersma

Onderwerp

Voortgang pilot drempelloos
sport en cultuur

**Portefeuille-
houder**

R. de Vries

Geachte raadsleden,

Inleiding

Context

In het coalitieakkoord Sûn wurkje oan 'e takomst is een ambitie gesteld om te onderzoeken hoe inwoners drempelloos kunnen meedoen aan sport en cultuur. In 2023 is verkend hoe de pilot kan worden vormgegeven (Collegeprogramma 2022-2026 - Sûn wurkje oan 'e takomst). In december heeft u besloten 1. in te stemmen met de kaders van de pilot; 2. het college van B&W opdracht te geven tot voorbereiding en implementatie in 2024-2026; en 3. hiervoor € 500.000 ter beschikking te stellen.

Planning monitoring en evaluatie

Twee keer per jaar ontvangt u een rapportage over de voortgang van de pilot. Deze eerste rapportage van januari 2025 gaat over het eerste half jaar sinds de lancering (juni-december 2024) en is voornamelijk *kwantitatief*. De tweede, derde en vierde voortgangsrapportage volgen in september 2025, januari 2026 en september 2026. De tweede en de vierde rapportage zullen tevens *kwalitatief* zijn (verhalen, ervaringen van aanbieders en jongeren). Tabel 1 geeft een overzicht.

Tabel 1: planning monitoring en evaluatie pilot sport en cultuur

Wanneer	Kwantitatief	Kwalitatief
Januari 2025	X	
September 2025	X	X
Januari 2026	X	
September 2026	X	X

Samenvatting

2.615 jongeren die zijn geboren tussen 1 augustus 2007 en 31 juli 2012 kunnen meedoen met *Gratis Aktyf Waadhoeke*. De projectnaam is afkomstig van jongeren zelf. Alle jongeren kunnen een voucher ter waarde van € 200 besteden aan al het sport- en cultuuraanbod op [YnBeweging Waadhoeke](#). De pilot heeft een looptijd van juni 2024 tot en met juli 2026.

Van belang voor de raad

In het resterende deel van deze brief nemen we u mee met 1. Implementatie, 2. Uitkomsten, 3. Financiën en 4. Leeropbrengsten en aandachtspunten. Voor onderdeel 2. Uitkomsten en 3. Financiën wordt verwezen naar bijlage 1 Rapportage YnBeweging juni-december 2024.

1. Implementatie

In de periode januari tot en met mei 2024 is een fundament gelegd om met de pilot te starten. Het belangrijkste onderdeel van dit fundament is het digitale platform YnBeweging. Dit is een platform waar vraag en aanbod bij elkaar komen. Elke sport- en cultuuraanbieder met aanbod binnen de gemeentegrenzen van Waadhoeke kan via een eigen inlogomgeving zelf aanbod publiceren. De jongeren kunnen activiteiten, creatieve cursussen en/of lidmaatschappen betalen met hun *Gratis Aktyf Waadhoeke tegoed*. Sport- en cultuuraanbieders worden maandelijks uitbetaald voor geboekte activiteiten.

Op 30 mei 2024 is Gratis Aktyf Waadhoeke gelanceerd bij Campus Middelsee in Sint Annaparochie. Medio juni 2024 hebben jongeren van de gemeente een brief ontvangen met hun persoonlijke code waarmee zij zich kunnen registreren. De sport- en cultuuraanbieders worden ondersteund door de Clubondersteuner van Sport Fryslân en de Cultuurcoach van Seewyn Kunsteducatie. Technische vragen worden beantwoord door en YnBeweging supportteam van Sport Fryslân. Een buurtsportcoach organiseert wekelijks tussen- en naschoolse beweegactiviteiten en is het *gezicht* van deze activatie op de drie voortgezet onderwijs scholen in de gemeente.

2. Output

In de eerste fase van de pilot tot en met december 2024 hebben 782 jongeren hun voucher verzilverd. Ten opzichte van de totale groep van 2.615 is dit een conversie van 29,9 procent. Van de 782 jongeren die hun voucher hebben verzilverd, zijn 435 jongeren daadwerkelijk overgegaan tot het boeken van een activiteit, lidmaatschap of creatieve cursus. Dit is een conversie van 55,6 procent. 343 jongeren hebben de volledige € 200 euro besteed. 92 jongeren hebben een deel besteed.

In totaal zijn door jongeren van gemiddeld 15,1 jaar 575 orders geboekt en betaald met de *Gratis Aktyf Waadhoeke Wallet*. Bij 38 verschillende aanbieders zijn producten gekocht. 5 aanbieders hebben expliciet aangegeven dat hun aanbod ook passend is voor mensen met een beperking. In totaal hebben 112 aanbieders een profiel aangemaakt. Voor de uitkomsten per maand wordt verwezen naar bijlage 1.

3. Financiën

Het beschikbare budget voor het project betreft € 500.000, waarvan € 50.000 is gereserveerd voor uitvoeringsbudget, marketing en communicatie. € 450.000 is gereserveerd voor de vouchers. In totaal is € 84.987 door jongeren besteed aan sport- en cultuuractiviteiten. Dit bedrag is uitgekeerd aan de aanbieders.

4. Leeropbrengsten en aandachtspunten

- A. In 2024 is gebouwd aan een fundament om jongeren via een nieuwe infrastructuur in beweging te brengen, waarbij we als gemeente goed zicht hebben op de output van deze activatie (data gestuurd werken).
 - Een aandachtspunt voor 2025 is het verder uitbouwen van de basis die nu is gelegd. Dit vraagt om extra ondersteuning van de clubondersteuner en de cultuurcoach om vrijwilligersorganisaties verder te ontlasten. Tevens wordt in 2025 door de leverancier van YnBeweging verder gewerkt aan technische procesoptimalisaties waardoor meer drempels voor jongeren en aanbieders worden weggenomen. Voor alle aanbieders en jongeren die meedoen willen we dat dit zo drempelloos mogelijk is.
- B. Ongeveer een derde van de jongeren heeft de voucher verzilverd, maar wat is nodig om meer jongeren, met name kwetsbare jongeren en inactieven, te laten meedoen?
 - Een aandachtspunt voor 2025 is 'herhaling'. We weten dat jongeren veel schermtijd hebben. Scholieren besteden alleen al vijf uur per dag op hun smartphone. Om meer jongeren te motiveren en te stimuleren is meer inzet op het gebied van online marketing en communicatie nodig, een belangrijke *vindplaats*.

- C. Met Gratis Aktyf Waadhoeke zijn *94 inactieve* jongeren geactiveerd om te gaan sporten. Dit zijn jongeren die met Gratis Aktyf Waadhoeke in beweging zijn gekomen. Bij aanvang van de pilot deden zij nog niet mee met sport of cultuur bij een sport- of cultuuraanbieder in georganiseerd verband. Meedoen door jongeren bij een commerciële aanbieder of een vereniging kan zorgen voor ontspanning, betrokkenheid bij de gemeenschap, een sociaal netwerk en het welbevinden vergroten.
- Een aandachtspunt voor 2025 is om de outcome/maatschappelijke effecten op langere termijn te kunnen volgen. Wie zijn bijvoorbeeld deze geactiveerde jongeren en wat hebben zij nodig om te blijven sporten of aan creatieve activiteiten mee te doen? Kwalitatief onderzoek en contact met jongeren zelf is hiervoor nodig, naast de kwantitatieve data uit de rapportage.

Overige ontwikkelingen

De oorsprong van deze pilot zit hem in een uitdaging om nieuwe (preventieve) mogelijkheden te onderzoeken die toekomstgericht zijn en nieuw perspectief kunnen bieden op meedoen en het verhogen van het welbevinden van jongeren. Steeds meer Friese gemeenten gaan gebruik maken van het platform YnBeweging met verschillende activiteiten op het gebied van sport en cultuur. De gemeente Ooststellingwerf is onder de noemer Opgroeien in een kansrijke omgeving gestart met een vrijetijdspas, waarbij jongeren van 10-18 jaar drie jaar lang een vrijetijdsbudget ontvangen. Ervaringen uit Waadhoeke zijn onder meer gedeeld met de gemeenten Weststellingwerf en Smallingerland en via provinciale en landelijke Meet Ups.

Landelijk heeft eind 2024 het statement over de zogenaamde *gratis sportpas* aandacht gekregen. Het beoogde doel met deze sportpas is de gezondheid van jongeren te bevorderen, de zorgkosten (jeugdzorg) op termijn te verminderen door in te zetten op preventie, jongeren meer te laten bewegen en zorgen voor meer sociale verbinding. Het voorbeeld van gemeente Waadhoeke wordt genoemd in dit statement dat is opgesteld door verschillende maatschappelijke organisaties (zie bijlage 2). Vanuit het ministerie van VWS is er belangstelling voor het *experiment* in Waadhoeke om hiervan te leren. Op 23 januari heeft een werkbezoek plaatsgevonden van staatssecretaris Karremans van Jeugd, Preventie en Sport aan wethouder De Vries. Dit naar aanleiding van de begrotingsbehandeling sport en bewegen in de commissievergadering Sport van de Tweede Kamer. Het ministerie en gemeente treden op beleidsniveau met elkaar in contact.

Bijlagen

Bijlage 1: Rapportage YnBeweging juni-december 2024

Bijlage 2: Statement sportpas voor jongeren brengt samenleving in beweging